

Manieren om nood op te sporen

Situering

Doelstellingen:

1. De deelnemers krijgen inzicht in de activiteiten waarmee PCI-en zich in de praktijk bezighouden en in de maatschappelijke problemen en diaconale dimensies die daarmee verband houden.
2. De deelnemers maken kennis met verschillende manieren waarop noden kunnen worden opgespoord.
3. De deelnemers maken kennis met voorbeelden uit de diaconale praktijk, waarin naast zorg ook aandacht is voor de dimensies strijd en solidariteit.

In dit materiaal gaat u niet heel diepgaand op het onderwerp in, maar u krijgt wel zicht op de mogelijkheden die diaconie en caritas u bieden. Het belangrijkste is om te ontdekken dat het niet alleen om de zorg voor de ander gaat, maar dat ook strijd en solidariteit met een ander belangrijk is.

Opzet

1. Openingstekst: Psalm 146

2. Inventarisatie:

Wat gebeurt er in mijn parochie op het gebied van diaconie en/of caritas?

Nadat alle activiteiten op een flap bij elkaar gezet zijn worden de volgende vragen besproken:

- Met welke samenlevingsvragen houden deze activiteiten verband?
- Om welke dimensies van diaconie gaat het bij deze activiteiten?
- Welke dimensie van diaconie blijft onderbelicht?

3. Hoe komen we mensen in nood op het spoor?

Korte presentatie van enkele methoden:

- a. via het maken van een sociale kaart (voorbeelden noemen of laten zien)
- b. via samenlevingsonderzoeken (Rotterdam: minima zonder marge; Terborg, Doetinchem)
- c. via parochiële bezoekersgroepen (van zieken, bejaarden, nieuw-ingekomen en, wijkcontact personen)
- d. via diaconale werkgroepen, bijeen in Parochieel Diaconaal Beraad of Raad van Advies
- e. via oecumenische en maatschappelijke verbanden, bewegingen en groepen (diaconieën van andere kerken, wijkgebonden inloophuizen, ATD- vierde wereld, plaatselijke werkgroepen vluchtelingen, zelforganisaties van bijvoorbeeld buitenlanders of uitkeringsgerechtigden).
- f. via gesprekken met sleutelfiguren in een wijk of buurt (dienstencentrum, maatschappelijk werk, huisartsen, politie, hoofden van scholen, pastores).

4. Niet bij zorg alleen

Voorbeelden van diaconale projecten

- op de dimensie zorg- strijd- solidariteit (zie werkblad 1)
- diaconale agenda (zie werkblad 2)
- tijdschrift Diaconie & Parochie (zie www.rkdiaconie.nl)

Bijlagen

Werkblad 1

VOORBEELDEN VAN ZORG, STRIJD EN SOLIDARITEIT IN DE PRAKTIJK

Hieronder volgen voor elk van de drie diaconale dimensies een aantal voorbeelden van concrete activiteiten.

Dimensie 'solidariteit'

- het verlenen van kerkasiel
- krantencafé: waar gepensioneerden en vutters baanlozen helpen bij het napluizen van kranten en het schrijven van sollicitatiebrieven
- aandacht vragen voor bijstandsvrouwen, allochtonen en arbeidsongeschikten
- taallessen voor allochtone mannen en vrouwen
- meewerken aan inloophuizen, aandachtscentra of andere vormen van opvang.
Vgl: Pauluskerk, De Bark, Aandachtscentrum Den Haag
- met woonwagenebewoners werken aan hun integratie binnen de wijk
- het organiseren van een solidariteitsfonds of een 'herverdelingspot' .

Dimensie 'zorg'

- financiële ondersteuning door Parochiële Caritasinstellingen (PCI-ëen)
- klusjesdienst voor ouderen, minder-draagkrachtigen, etc.
- mantelzorg (niet betaalde hulp aan zieken, bejaarden, gehandicapten)
- kleding inzamelen voor Oost-Europa, Derde Wereld
- via collectes, kerkveilingen of sponsoring geld inzamelen voor een goed doel: missionarissen uit eigen parochie, slachtoffers van oorlogen, vakantieprojecten voor kinderen, buddyproject, enzovoort.
- als parochie garant staan voor de huur of het levensonderhoud van een uitgeprocedeerde asielzoeker.

Dimensie 'strijd'

- inzet voor vluchtelingen.
- werken aan de maatschappelijke positie van vrouwen (kerkvrouwen -bijstands vrouwen, vrouwen en arbeid, vrouwen en seksueel geweld)
- handtekeningenactie tegen bezuinigingen
- demonstratie tegen racisme
- kritisch bankieren
- vastenactie
- samen met allochtonen strijden voor een eigen gebedsruimte
- politieke beïnvloeding door bijv. PCI van politiek verantwoordelijken in het kader van de nieuwe armoede.

Werkblad 2

Voorbeeld van een “diaconale agenda”:

In een dekenaat ontstond het idee om een diakonaal jaar te organiseren. Diaconie kon in een aantal parochies wel een extra impuls gebruiken. Na enkele bezinningsdagen voor pastores werd een stuurgroep opgericht die een plan met mogelijke diaconale activiteiten opstelde. In het voorstel werd het jaar ook liturgisch en catechetisch uitgewerkt.

Na een voorbereiding van twee jaar startte het project op de eerste zondag van het kerkelijk jaar. Dat was niet toevallig. Men koos voor een duidelijke aansluiting bij de liturgie. Als de schriftlezing zich leende voor een diaconale uitwerking dan gebeurde dat ook. Ook bepaalde themazondagen werden in het diakonaal jaar verwerkt. Zo ontstond -bijna vanzelf- een diaconale agenda, een (liturgisch) raamwerk voor verschillende activiteiten in de parochie.

3 december:

eerste zondag van de Advent, inleidende zondag

10 december:

dag van de rechten van de mens

21 januari:

'de dorstigen te drinken geven'

18 februari:

'de gevangenen bevrijden'

8 maart:

internationale vrouwendag

21 maart:

dag tegen racisme en discriminatie

2 mei:

zondag van de arbeid

10-16 mei:

ationale zonnebloemcollecte

1 juni:

'de vreemdeling onderdak geven'

9 september:

'de zieken bezoeken' (nationale ziekendag)

14 oktober:

'de hongerigen te eten geven' (oogstdankdag)

24-30 oktober:

ationale collecte Stichting Vluchteling

11 november:

'de naakten kleden' (St. Maarten)

13-20 november:

migrantenweek

25 november:

afsluiting kerkelijk en diaconaal jaar.